

In beweging...

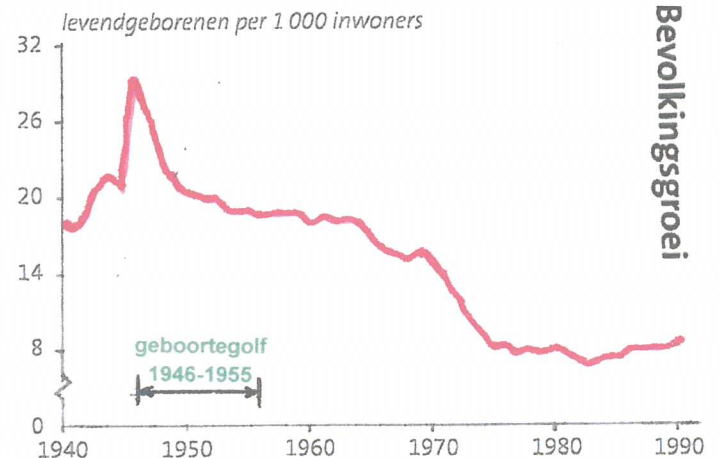
S.K.I.-lid? Dat nooit!

Er zijn zaken die je niet zelf in de hand hebt, maar die veel meer van je leven bepalen dan je soms denkt. Voorbeeld? Bij wie, wanneer en onder welke omstandigheden je geboren wordt... je hebt er geen enkele stem in. Dat ik één van 2,4 miljoen 'leden' ben uit de geboortegolf van direct na de 2e wereldoorlog, dat kan ik dus alleen maar constateren. Maakt het wat uit? Ja, nogal!

Maar daarvoor eerst even een begripsbepaling. Die groep 'geboortegolfers' vormt volgens sociologen samen een verband, een generatie. William Dilthey gaf daarvan de volgende omschrijving: *Degenen, die in hun ontvankelijke jaren dezelfde sturende invloeden hebben ondergaan, vormen samen een generatie. Zo opgevat bestaat een generatie uit een nauwkeurig afgegrensde kring van individuen, die door hun band met dezelfde grote feiten en veranderingen, die ten tijde van hun formatieve periode plaatsvonden, ondanks de invloed van andere factoren, tot een homogeen geheel verbonden zijn.*

Ik licht 2 elementen toe. 1° Generaties worden van elkaar afgebakend door een trendbreuk (= *dezelfde grote feiten en veranderingen*). 5 mei 1945 was zo'n trendbreuk, zoals in de grafiek ook te zien is. In de geboortecurve zijn de gevolgen van de oorlog goed terug te vinden. De grootste piek in bevolkingsgroei begon in februari 1946, 9 maanden na de bevrijding. De hongerwinter van 1944/45 is af te lezen aan het dal, direct hieraan voorafgaand. De geboortepiek daarvoor, uit maart 1945, toont het optimisme van juni 1944 over de invasie van de geallieerden: men verwachtte dat de oorlog snel voorbij zou zijn.

2° De ervaringen die je opdoet, zo tussen je 10^e en 25^e levensjaar (= *formatieve periode*) hebben grote invloed op de rest van je leven. Want vooral dit is de periode waarin iemands denken in grote mate beïnvloed wordt (= *ontvankelijke jaren, sturende invloeden*). Voor geboortegolfers gaat het dan vooral om de jaren 60 en 70. De rumoerige jaren rond 1968 zorgden voor een andere naam: de Protestgeneratie. De economische hoogconjunctuur zorgde voor grote welvaart en de idee ontstond dat de samenleving ten goede veranderd kon worden. De verbeelding aan de macht. Gezagsstructuren hoorden omgegooid te worden, van nu aan gaat alles "demokraties" (zoals het toen gespeld werd). Zelfontplooiing werd de norm, het 'Ik-tijdperk' was aangebroken.

Luidruchtig – al zo'n 6 decennia lang...

De opwindende *sixties* verlegden ook muzikale grenzen. Popmuzici werden de nieuwe stijconen. Muziek schalde uit transistorradio en jukebox. Of anders liet de lokale beatband wel van zich horen. Ook een ander knetterend geluid overheerste in het straatbeeld: de bromfiets.

1970 vormde het topjaar met 1,9 miljoen exemplaren. Voor *teenagers* was een eigen brommer het favoriete bezit en tevens hét middel om zich onderling te onderscheiden. Want er waren 2 groepen nozems. De 'artistiekelingen' hadden een hippe Puch met een jaloersmakend hoog stuur. Ik moest het op mijn 16e doen met een 'buikschuiver'. Wel wist ik die Kreidler zo op te voeren, dat met veel kabaal 60 km/uur gehaald kon worden. Het heeft maar kort geduurd. Even te snel een scherpe bocht nemen? Dat werd dus letterlijk buikschuiven met als groot gevolg: machine *total loss*.

Dat onze generatie, ook in andere opzichten, altijd van zich laat horen irriteert econoom Lans Bovenberg: "De kinderen geboren tussen 1946 en 1955 zijn al tientallen jaren de meest luidruchtige generatie. In de jaren 60 waren ze de protestgeneratie. In de jaren 70 stonden ze aan het begin van het werkzame bestaan en moesten de lonen omhoog. In de jaren 80 moesten de oudere werknemers die de carrières van de jongeren blokkeerden eruit. In de jaren 90 zaten ze aan de top van de samenleving. Nu komen ze in een levensfase waarin veiligheid en zorg belangrijk worden. Op dit moment overheerst bij hen de angst dat verworvenheden waarvan zij vooral profiteren verdwijnen." Zijn conclusie liegt er dan ook niet om: "Behoudzucht regeert. Ze blokkeren maatschappelijke vernieuwing."

Nederlands bromfietspark

1950	55.000
1970	1.900.000
1980	650.000
2010	450.000

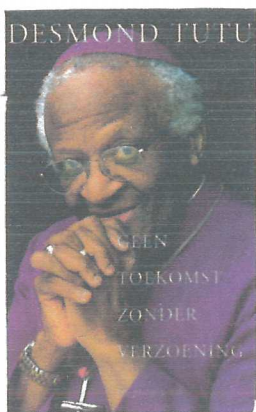

Babyboomer? Okay... S.K.I.-member? No way!

Heeft Bovenberg het over mij!? Hier wil ik niet bij horen. Maar kind van je tijd zijn, je ontkomt er niet aan. Dat Amerikanen me *babyboomer* noemen is een gegeven. Deel zijn van die generatie – tot een *homogeen geheel verbonden*, zoals Dilthey schreef – gold natuurlijk voor de beginjaren. Maar verder?

Recent is in de V.S. een nieuwe naam voor dezelfde generatie bedacht. Ruim 60 jaar verder in de tijd is het nu: *S.K.I.-generation*. De afkorting staat voor *Spending the Kids' Inheritance*. Nu haak ik helemaal af. Want hierin kun je anders kiezen...

Wat speelt er? Amerikaanse schrijvers stellen, dat de permissieve opvoedingsstijl heeft geleid tot egalitaire verhoudingen tussen ouders en hun kinderen. En om autoritair, paternalistisch gedrag te voorkomen gedragen volwassenen zich hun hele leven als een jongere. Ze kleden zich als adolescent en willen vooral een maatje zijn van hun kinderen. Niet meer. Het geldt dat deze ouders verdienen beschouwen ze als hun persoonlijk eigendom, niet als erfdeel voor hun kinderen. Er wordt niet gedacht in termen van: 'Wat laat ik mijn kinderen na?' Nee, zélf verdiend geld wordt nu gebruikt om ook zélf van het goede leven als *pensionado* te genieten. Kortom: *babyboomers*, een generatie op zichzelf. Nog altijd bezig met hun hoogstpersoonlijke eigenheid. Wat een misser!

Verbondenheid leren bij Desmond Tutu

Bepaalde begrippen moet je niet tegen elkaar uitspelen. Maar als er een voorkeurskeus gemaakt zou moeten worden, dan weet ik het wel. Verbondenheid gaat boven eigenheid. In 1999 las ik *Geen toekomst zonder verzoening*. Bijna zijdelings legt Desmond Tutu daarin het fiasco van westers individualisme bloot. Zijn kernvraag was: Hoe kunnen we in Zuid Afrika verder na 27 april 1994? Wat gaat ons helpen, na alle onrecht van het apartheidsregime, om niet-racistisch met elkaar verder te leven? Hij vond de sleutel voor een vreedzame oplossing in de Afrikaanse mensvisie: *ubuntu*. "Erg moeilijk uit te leggen in een westerse taal," schrijft Tutu. "Het draait om het wezen van mens zijn. Je deelt wat je hebt. Het wil zoiets zeggen als: 'Mijn menselijkheid is verweven, onlosmakelijk verbonden met die van jou.' Wij behoren tot hetzelfde pakket. We zeggen: 'Een mens is een mens door andere mensen.' Het is niet: 'Ik denk, dus ik besta.' Het is eerder: 'Ik ben een mens omdat ik erbij hoor. Ik doe mee. Ik deel.'"

Recht en billijkheid leren bij Ivan Boszormenyi-Nagy

Als gezinstherapeut benadrukte Nagy de verbondenheid binnen familieverbanden en zo kwam hij met zijn relationele ethiek. Wat is recht en billijk in een gegeven relatie? Ieder mens heeft een balans van geven en ontvangen in zijn achterhoofd. Dat speelt in elke belangrijke verhouding en al helemaal in de band tussen ouders en kinderen. Die band kan nooit verbroken worden, maar wordt soms wel ontkend. Al gaat de verticale loyaliteit dan 'ondergronds', het blijft een belangrijke rol spelen in het doen en laten van een persoon. Voorbeeld? In een ziekenhuis zei een jongetje, dat door zijn vader mishandeld was tegen de arts: "Je moet niet boos zijn op mijn vader hoor, hij kan het ook niet helpen dat hij zulke grote handen heeft." Of luister naar een man die een rolstoel duwt, zich daarbij betrappt lijkt te voelen en zich verontschuldigt met: "Ik heb altijd gezegd, dat ze me niet achter zo'n ding zouden krijgen, maar ja, 't is mijn moeder, hè."

Wakker schrikken in de auto

"Opa, hou je meer van oma dan van mij?" In de auto met z'n tweetjes kwam deze vraag van Ella, mijn oudste kleindochter, volkomen onverwacht. Maar wat een goeie! Zo'n vraag heldert op.

Het zette mij toen – en nog lang daarna – aan het denken.

In mijn werkkamertje hangt houtsnijwerk van mijn opa, die ik nooit gekend heb. En ook deze foto van oma, zijn vrouw. Wat lieten zij na? Welke herinneringen blijven achter? En op mijn beurt: hoe zal dat later rondom mij zijn?

Intrigerende vragen. Voor mij, maar eigenlijk voor iedereen. Want *babyboomer* of niet, ieder mens is een schakeltje in een keten. Zie je meer dan alleen jezelf in jouw eigen spiegel?

Het antwoord dat ik in de auto bedacht en gaf, kreeg Ella's volledige goedkeuring.

